

III

(Pripravljalni akti)

RAČUNSKO SODIŠČE

MNENJE št. 7/2014*(v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) in v skladu s členom 322(2) PDEU)***o predlogu uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 o izvajanju Sklepa 2007/436/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti**

(2014/C 459/01)

KAZALO

	Odstavek	Stran
UVOD	1	2
LASTNA SREDSTVA, S KATERIMI SE FINANCIRA PRORAČUN EU	2	2
IZRAČUN SALDOV IN PRILAGODITEV DDV IN BND TER SPREMEMBE PRORAČUNA	3–6	2
PREDLOG KOMISIJE	7–9	3
OPAŽANJA	10–25	3
ZAKLJUČEK	26	4

KAZALO RAČUNSKO SODIŠČE EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti drugega pododstavka člena 287(4) in člena 322(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju prošnje Sveta za mnenje o navedenem predlogu, ki jo je Računsko sodišče prejelo 13. novembra 2014,

ob upoštevanju prejšnjih mnenj Računskega sodišča o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti ⁽²⁾,

ob upoštevanju Posebnega poročila Računskega sodišča št. 11/2013 ⁽³⁾ –

SPREJELO NASLEDNJE MNENJE:

Uvod

1. Komisija je 12. novembra 2014 sprejela predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 ⁽⁴⁾ o izvajanju Sklepa 2007/436/ES, Euratom ⁽⁵⁾ o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti. V njej je bila predlagana sprememba veljavnih predpisov, s katero bi se državam članicam omogočilo, da v specifičnih okoliščinah po preteku sedanjega roka dajo na voljo zneske lastnih sredstev, ki izhajajo iz saldov in prilagoditev davka na dodano vrednost (DDV) in bruto nacionalnega dohodka (BND).

Lastna sredstva, s katerimi se financira proračun EU

2. V okviru letnega proračunskega postopka se lastna sredstva iz naslova DDV in BND izračunajo tako, da se za podatke iz napovedi držav članic uporabijo enotne stopnje. Ta sredstva se dajo na voljo vsak mesec, in sicer s plačilom „dvanajstin“ ⁽⁶⁾, v proračunu pa so evidentirana pod naslovom 1 „lastna sredstva“. Namen lastnih sredstev iz naslova BND je predhodno uravnoteženje proračuna EU.

Izračun saldov in prilagoditev DDV in BND ter spremembe proračuna

3. Potem ko države članice vsako leto 31. julija ⁽⁷⁾ in 22. septembra ⁽⁸⁾ predložijo revidirane podatke o DDV oziroma BND, Komisija v skladu s členi 10(4) do 10(7) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 izračuna salde in prilagoditve ⁽⁹⁾, pri čemer odbor BND izreče mnenje o ustreznosti podatkov o BND za namene lastnih sredstev. To mnenje je na splošno objavljeno konec oktobra.

4. Zneske, ki izhajajo iz saldov in prilagoditev DDV in BND, bi morale države članice dati na voljo na prvi delovni dan decembra istega leta ⁽¹⁰⁾. Ta rok je obvezen.

5. Saldi in prilagoditve DDV in BND privedejo do sprememb na prihodkovni strani proračuna. Znesek, ki izhaja iz pozitivne ali negativne spremembe ⁽¹¹⁾, se lahko prenese v naslednje leto, kar zmanjša ali poveča prispevke držav članic za leto $n + 1$.

⁽¹⁾ COM(2014) 704 final z dne 12. novembra 2014.

⁽²⁾ Mnenja št. 2/2012 (UL C 112, 18.4.2012, str. 1), št. 2/2008 (UL C 192, 29.7.2008, str. 1), št. 2/2006 (UL C 203, 25.8.2006, str. 50), št. 4/2005 (UL C 167, 7.7.2005, str. 1) in št. 7/2003 (UL C 318, 30.12.2003, str. 1).

⁽³⁾ Zagotavljanje pravih podatkov o bruto nacionalnem dohodku: bolj strukturiran in bolje osredotočen pristop bi izboljšal uspešnost preverjanja Komisije (<http://eca.europa.eu>).

⁽⁴⁾ UL L 130, 31.5.2000, str. 1, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 105/2009 z dne 26. januarja 2009 (UL L 36, 5.2.2009, str. 1).

⁽⁵⁾ Sklep Sveta 2007/436/ES, Euratom z dne 7. junija 2007 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (UL L 163, 23.6.2007, str. 17).

⁽⁶⁾ Glej člen 10(3) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000.

⁽⁷⁾ Glej člen 7(1) in člen 9(1) Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89 z dne 29. maja 1989 o dokončni enotni ureditvi zbiranja lastnih sredstev, pridobljenih iz davka na dodano vrednost (UL L 155, 7.6.1989, str. 9).

⁽⁸⁾ Glej člen 2(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1287/2003 z dne 15. julija 2003 o uskladitvi bruto nacionalnega dohodka po tržnih cenah (Uredba BND) (UL L 181, 19.7.2003, str. 1).

⁽⁹⁾ Saldi in prilagoditve za leto n se izračunajo s primerjavo prispevkov držav članic iz naslova DDV in BND, ki so bili dani na voljo v letu $n - 1$, in plačil, izračunanih na podlagi dejanskih in posodobljenih podatkov za te agregate.

⁽¹⁰⁾ Glej člen 10 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000.

⁽¹¹⁾ Od leta 2005 je bil skupni rezultat teh saldov in prilagoditev pozitiven, razen v letih 2009, 2010 in 2013.

6. Kot je določeno v členu 16 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000, se lahko skupni neto znesek, ki izhaja iz saldov in prilagoditev DDV in BND, s spremembo proračuna izravna z zmanjšanjem ali povečanjem lastnih sredstev za tekoče leto n. Običajna praksa je, da Komisija spremeni proračun in ga prilagodi spremembam zaradi saldov in prilagoditev (¹).

Predlog Komisije

7. V predlagani določbi o spremembi Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 je določeno, da lahko države članice v specifičnih okoliščinah dajo na voljo zneske lastnih sredstev, ki izhajajo iz saldov in prilagoditev DDV in BND, kadar so ti zneski izjemno visoki (²), kadar koli med prvim delovnim dnevom decembra v tekočem letu in prvim delovnim dnevom septembra naslednjega leta.

8. Države članice morajo Komisiji pred prvim delovnim dnevom decembra sporočiti svojo odločitev in datum (ali datume) za plačilo svojih neporavnanih zneskov. Kadar dajo države članice ta sredstva na voljo prepozno, morajo plačati obresti v skladu s pogoji iz člena 11 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000.

9. Komisija je ta predlog predložila, ker je izračun saldov in prilagoditev DDV in BND, opravljen oktobra 2014, pokazal, da bi lahko prišlo do primerov, ko bi bilo treba v okviru sedanjega sistema virov lastnih sredstev plačati izjemno visoke zneske. Leta 2014 je do tega prišlo predvsem zato, ker so nekatere države članice zaradi sprememb pri virih in metodah znatno spremenile podatke o BND, pa tudi zaradi dela v zvezi z obstoječimi pridržki za BND, ki jih je izrekla Komisija (³), zaradi katerih je podatke mogoče posodabljanje za obdobje od leta 2002 naprej (⁴).

Opažanja

10. Cilj predloga Komisije je zagotoviti več prožnosti v zvezi z odlogom plačila za države članice, ki morajo zaradi saldov in prilagoditev DDV in BND dati na voljo izjemno visoke zneske.

11. Sodišče je v svojih mnenjih št. 2/2012, št. 2/2008 in št. 2/2006 izrazilo zaskrbljenost zaradi kompleksnosti in pomanjkanja preglednosti sedanjega in prihodnjega sistema virov lastnih sredstev, s katerimi se financira proračun EU.

12. V posebnem poročilu št. 11/2013 je Sodišče navedlo slabosti pri uporabi sedanjega sistema virov lastnih sredstev, ki povzročajo proračunsko negotovost v državah članicah. Zlasti je ugotovilo, da se za podatke držav članic o BND zaradi dolgega procesa preverjanja in zato, ker Komisija pretirano uporablja splošne pridržke, uporabljajo popravki več kot 10 let po zadevnih letih.

13. Čeprav predlagana sprememba ne obravnava vprašanja proračunske negotovosti v državah članicah, ki tudi v sedanjem sistemu virov lastnih sredstev pomeni tveganje, Sodišče priznava, da lahko saldi in prilagoditve DDV in BND privedejo do izjemno visokih zneskov, kot se je zgodilo leta 2014. Sodišče je seznanjeno tudi s pristopom Komisije, ki je z vnosom novega odstavka 7(a) v člen 10 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 državam članicam omogočila odlog plačila teh zneskov.

14. Obe merili, ki ju je Komisija določila v predlogu spremembe in ki določata, katere pogoje za upravičenost je treba izpolniti, da se dovoli odlog plačil, sta primerni, čeprav se delno prekrivata (glej odstavek 7) (⁵).

15. Predlagana sprememba se uporabi v skladu s Sklepom 2007/436/ES, Euratom o sistemu lastnih virov, ki je trenutno v veljavi. Svet je 26. maja 2014 sprejel Sklep 2014/335/EU, Euratom (⁶), ki nadomešča navedeni Sklep iz leta 2007. Ko bo začel veljati novi sklep (⁷), bo Uredba (ES, Euratom) št. 1150/2000 razveljavljena, od 1. januarja 2014 pa se bo retroaktivno uporabljala Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014 (⁸).

(¹) Saldi in prilagoditve DDV in BND so bili od leta 2005 vključeni v zadnjo spremembo proračuna, razen v letih 2010 in 2013.

(²) Kadar presegajo dve dvanajstini zneska za skupni prispevek posamezne države članice (posamezni prag) ali pol dvanajstine za skupne prispevke vseh držav članic (skupni prag).

(³) Pravila v zvezi z izračunom lastnih sredstev dopuščajo možnost spremembe podatkov o DDV in BND za neko proračunsko leto od 31. julija oziroma 30. septembra leta $n + 4$. Ta štiriletni rok je mogoče podaljšati, kadar Komisija in/ali države članice menijo, da bi bilo treba v nekaterih točkah izboljšati kakovost podatkov za neko proračunsko leto.

(⁴) Razen enega specifičnega pridržka, ki velja za obdobje 1995–2001.

(⁵) Če bi se uporabljala predlagana določba, bi bili na podlagi ocene Komisije za obdobje od leta 2004 naprej obe merili izpolnjeni v dveh letih, in sicer leta 2007 in leta 2014.

(⁶) UL L 168, 7.6.2014, str. 105.

(⁷) Ko ga v skladu s svojimi ustavnimi zahtevami potrdijo vse države članice.

(⁸) Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014 z dne 26. maja 2014 o načinih in postopkih za dajanje tradicionalnih lastnih sredstev ter lastnih sredstev iz naslovov DDV in BND na razpologo ter ukrepov za zagotavljanje denarnih sredstev (UL L 168, 7.6.2014, str. 39).

16. Sodišče opozarja, da bi morala biti predlagana sprememba Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 zato izražena v zgoraj omenjeni Uredbi. Pomembno je zagotoviti, da se predlagana sprememba Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014 sprejme do datuma začetka veljavnosti Sklepa 2014/335/EU, Euratom.
17. Sodišče se zaveda, da je časovni rok za sprejetje tega predloga kratek, vendar meni, da je treba v skladu z opažanji Sodišča (glej odstavke 20, 23 in 25) dopolniti sedanjo določbo Komisije, da bo v kontekstu začetka veljavnosti nove Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014 pomenila popolnoma dodelan mehanizem.
18. Predlagana določba se nanaša samo na odlog roka, do katerega morajo države članice dati na voljo sredstva, kadar so zneski, ki izhajajo iz „pozitivnih“ saldov in prilagoditev DDV in BND, znatni.
19. Kadar imajo države članice obsežne „negativne“ salde in prilagoditve DDV in BND, je mogoče, da bi Komisija morala zbrati dodatne prihodke s spremembo proračuna (glej odstavka 5 in 6). To bi lahko privedlo do proračunske negotovosti, podobne tisti iz oktobra 2014.
20. Da se zagotovi dosledna uporaba člena 10 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 med državami članicami, bi bilo treba Komisijo pooblastiti, da odloži vračila zneskov, ki izhajajo iz teh „negativnih“ saldov in prilagoditev.
21. Komisija v skladu s sedanjimi pravili v oktobru v letu *n* izračuna zneske, ki izhajajo iz saldov in prilagoditev DDV in BND. Po potrebi sproži postopek za spremembo proračuna, ki naj bi se odobril do konca istega leta. Predlog Komisije določa, da so lahko ti zneski v specifičnih izjemnih okoliščinah dani na voljo v času od začetka decembra v letu *n* do začetka septembra v letu *n* + 1 (glej odstavek 7).
22. Ker se morajo države članice do prvega delovnega dne decembra odločiti o datumu (datumih) za odložena plačila, obstaja tveganje, da bi morda Komisija lahko končni znesek spremembe proračuna določila šele v zelo pozni fazi postopka.
23. Čeprav je bil rok, do katerega se morajo države članice odločiti o odlogu plačil zneskov, ki izhajajo iz saldov in prilagoditev DDV in BND, določen ob upoštevanju uporabe nove določbe v tekočem letu 2014, bi bilo treba ta rok od leta 2015 naprej prestaviti na zgodnejši datum, in sicer na začetek novembra. To vključuje tudi spremembo referenčnega datuma, ko je treba izračunati prag za izpolnjevanje meril za upravičenost v zvezi z odlogom plačil (tj. pred 15. novembrom).
24. Sodišče meni, da bi se lahko zaradi predloga Komisije povečali kompleksnost sistema virov lastnih sredstev (glej odstavek 11) in upravna obremenitev za Komisijo pri zbiranju lastnih sredstev.
25. V spremenjeni uredbi naj se torej določi skupni vnaprej določeni časovni raspored za odložena plačila, da se omeji negotovost v zvezi z datumi, številom obrokov in zneski.

Zaključek

26. Sodišče je seznanjeno s predlogom Komisije, da se v izjemnih okoliščinah dovoli odlog plačil saldov in prilagoditev DDV in BND. Opozarja, da bi ta določba lahko povečala kompleksnost sistema virov lastnih sredstev in proračunsko negotovost v državah članicah. Sodišče zato meni, da bi bilo treba predlog dopolniti tako, da bi se upoštevala opažanja Sodišča v kontekstu začetka veljavnosti nove Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014.

To mnenje je sprejelo Evropsko računsko sodišče v Luxembourgju na zasedanju 27. novembra 2014.

Za Računsko sodišče

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Predsednik
